

Familiewapens: oppassen geblazen

Met familiewapens per post bestellen is het uitkijken geblazen. Dat bleek onlangs weer eens overduidelijk. Hendrik-Jan Eeltink uit Poeldijk kreeg een aanbod in de bus voor zijn eigen familiewapen in kleur voor ongeveer vijftig gulden. Hij informeerde bij 'Wortels in de Achterhoek' of het voor hem zinvol is op dit aanbod in te gaan. We zochten dat uit.

We kwamen terecht bij familiegenealoge Anja Eeltink uit Uitgeest, die onlangs bij dezelfde heraldische uitgeverij in Rotterdam een familiewapen had besteld, naar ze zegt puur uit nieuwsgierigheid. Vervolgens was ze benieuwd naar de herkomst en nam ze contact op met de uitgever. Daar kreeg ze een 'vaag verhaal' te horen en werd met veel woorden om de hete brij heen gedraaid. Het wapen zou zijn geput uit 'oude boeken van 1100 a 1200' in het Rijksarchief in Den Haag. Bij navraag aldaar bleek echter dat in archivalia nergens een familiewapen Eeltink voorkomt. Ze twijfelt dan ook op goede gronden aan de echtheid. „Als dit wapen bestond was ik het allang ergens tegengekomen”, meent Anja Eeltink. „En al zou er al een wapen Eeltink bestaan, dan is het bij die ouderdom natuurlijk nooit hard te maken dat het van je eigen stam is.” De bijgevoegde 'beschrijving van het geslacht' blijkt niets meer dan

Rubriek over familie- en boerderijnamen door Henk Harmsen
aanvullingen en suggesties:
0543-472603

een lijst van toevallige naamnoten, waarschijnlijk simpelweg geput uit telefoonboeken. De uitgever, die handig inspeelt op familiechauvinisme, gaat gemakshalve stevast uit van één stamvader. Dat is bij ink-namen al zeer twijfelachtig. Maar zelfs bij patronymia ('-sen-namen') gaat de uitgever vrolijk uit van een gemeenschappelijke herkomst van alle naamdragers. Het is echter voor elke leek te begrijpen dat bijvoorbeeld de naam Willemsen (Willem-zoon) op honderd plaatsen in Nederland los van elkaar kan zijn ontstaan. Een woordvoerder van de uitgeverij zegt, met deze feiten geconfronteerd,

dat het veel mensen eigenlijk niet kan schelen of een familiewapen wel dat van hun eigen stam is. Ze vinden het prachtig om het als versiering in huis te hangen en hen zal de historische juistheid een worst zijn. Voor Willem-Jan Eeltink geldt dat niet en we raadden hem dan ook aan niet op het aanbod in te gaan.

Van Herwaarden

Op de aflevering over de koperslagers Van Herwaarden in Aalten volgt hier nog een aanvulling. Jacob E. van Herwaarden zagen we met zijn gezin naar Suriname vertrekken; hij was aan de drank en zat financieel helemaal aan de grond. Zijn broer Cornelis en zoon Jacob H. van Herwaarden, de beoogde bedrijfsopvolger in Aalten, volgden hem in 1837. Cornelis stierf in 1839 en Jacobs verongelukte in 1845.

Interessant is in dit verband een artikel door G. Kraa uit Bornebroek. Hij schrijft over de poging, begin jaren '40 van de vorige eeuw, van drie Nederlandse predikanten om een kolonie testichten in Suriname, dat kort daarvoor weer in Nederlandse handen was gekomen. In verband met de afschaffing van de slavernij verwachtten de drie predikanten (Van den Brandhof uit Elst bij Rheden, Copijn uit Wilnis en Betting uit Beesd) een groot gebrek aan ar-

♦ Soms lukt het een authentiek familiewapen op te diepen. Hierbij een (nagetekend) wapen van Halkenscheid. De welvarende Michiel Halkenscheid in Amsterdam nam het rond 1800 aan. De Amsterdamse Halkenscheids kwamen aantoonbaar uit Ulft, zodat dit wapen met de havik ook voor de Ulftse tak opgaat. (Hl. Egbert Koops)

beidskrachten in het overzeese rijksdeels. In 1845 vertrokken de kolonisten, vaak arme sloebers, slecht voorbereid naar Suriname.

Ze kwamen aan in Voorzorg, een verlaten militaire post in de rimboe. Het was hen allemaal zo mooi voorgespiegeld. Maar daar aangekomen viel het de emigranten bitter tegen, zo erg dat ze met gebalde vuisten rondliepen. Er was niets van het beloofde, alleen raten waren er genoeg. De temperatuur was overdag vijftig graden, niet te harden. De tyfus brak uit en binnen zeven maanden stierven 176 kolonisten. Ook van een tweede groep stierven er veel. De drie Van Herwaardens waren die grote groepen kolonisten (boeroes) dus enkele jaren voor, maar hun lot was niet veel anders.

Bidprentjes

Omdat de meest recente boeken in de archieven vanwege de privacy niet openbaar zijn, worden de benodigde gegevens door genealogen vaak ontleend aan bidprentjes.

Helaas worden bij opruimingen vaak stapels bidprentjes weggegooid.

De afdeling Achterhoek van de Nederlandse Genealogische Vereniging verzamelt de rouwprentjes en registreert ze in de computer.

Wie bidprentjes wil aanbieden of hierover informatie wil kan contact opnemen met J. Heessels, Rekhemseweg 70 in Doetinchem, 0314 333761.

S.D. 14 October 1995